

PRZYMIARKI DO WYBORÓW

MARCIN KOWALSKI

Musimy być lojalnymi uczestnikami AWS i działać w tej dużej i mającej szansę na zwycięstwo koalicji wyborczej pamiętając, że nie wszyscy, których tam spotkamy, będą podzielać naszą nacjonalistyczną ideologię.

Z biuletynu wewnętrznego Prawicy Narodowej nr 3/96

Prawica w 1993 roku poniosła dotkliwą porażkę w wyborach parlamentarnych. Ten fakt uzmysłowił liderom partii nacjonalistycznych, że jedyną szansą przekroczenia 5% klauzuli wyborczej jest zintegrowanie środowiska „narodowego” bądź wstąpienie do szerokiego bloku lub koalicji przed najbliższymi wyborami w 1997 r. Pierwsza możliwość wydawała się mało prawdopodobna do zrealizowania, ponieważ liderzy partii skrajnie prawicowych byli między sobą poważnie skłóceni.

Wiosną 1994 r. PSL „Solidarność” (frakcja J. Ostrowskiego), SN „Ojczyzna”, Katolicki Blok Wspierania Rzeczypospolitej, Stowarzyszenie Słowian Polskich i grupa M. Kubickiego, która opuściła PWN-PSN B. Tejkowskiego – powołały do życia całkiem nową partię, która przejęła nazwę Stronnictwo Narodowe „Ojczyzna”. Utworzenie tego podmiotu politycznego było próbą zjednoczenia ruchu narodowego. Inicjatywy tej nie poparły inne partie narodowe – SND, SN „senioralne” czy ZChN. Druga koncepcja była bardziej realna i wykonalna: przystępowanie poszczególnych partii narodowych do szerszych koalicji prawicowych.

Wiosną 1994 roku powstało Przymierze dla Polski skupiające partie prawicowe (Koalicja Konserwatywna, Porozumienie Centrum, Ruch dla Rzeczypospolitej, ZChN) oraz Porozumienie 11 Listopada, w skład którego wchodziły: Stronnictwo Ludowo-Chrześcijańskie A. Balazsa, Partia Konserwatywna A. Halla, UPR J. Korwina-Mikke i Stronnictwo Narodowo-Demokratyczne J. Zamoyskiego. Na przełomie lata i jesieni 1994 r. powstał Sekretariat Ugrupowań Centroprawicowych (SUC). Sekretariat tworzyły m.in. Akcja Polska A. Macierewicza, Ruch Trzeciej Rzeczypospolitej J. Parysa, Stronnictwo Wierności Rzeczypospolitej W. Ziemińskiego czy Zjednoczenie Polskie A. Anusza. W listopadzie liderzy kilkunastu partii prawicowych powołali w Warszawie Konwent Św. Katarzyny. Konwent Św. Katarzyny skupiał wspomniany RTR J. Parysa, ZChN, Stronnictwo Narodowo-Demokratyczne, RdR J. Olszewskiego, Akcję Polską A. Macierewicza, Polskie Forum Patriotyczne J. Gozdawy, Konfederację Republikanów Z. Wrzesińskiego czy w końcu NSZZ „Solidarność” M. Krzaklewskiego. Członkami Konwentu były również stowarzyszenia i organizacje społeczne – NZS, Akademickie Stowarzyszenie Katolickie „Soli Deo”, Federacja Młodzieży Walczącej, Polskie Towarzystwo Ziemiańskie, Federacja Organizacji Kresowych i inne. 17 sierpnia 1995 r., na polecenie prymasa Józefa Glempa, Konwent Św. Katarzyny rozwiązano.

8 października 1994 r. zostało zawiązane Tradycjonalistyczno-Konserwatywne Stowarzyszenie „Prawica Narodowa”, skupiające

osoby ze środowisk narodowych (SND, ZChN, SN „Szczerbiec”, SN „senioralne” i inne). Przewodniczącym Rady Naczelnej został Jacek Bartyzel.

Członkowie władz Stowarzyszenia „Prawica Narodowa”: (od lewej) Rafał Mossakowski, Krzysztof Kawęcki, Marcin Libicki.

W lipcu 1995 r. powołany został Obóz Patriotyczny. Prawica Narodowa była członkiem-sygnatariuszem Obozu Patriotycznego, który na początku stycznia '96 został wpisany do rejestru partii politycznych. Obecnie Obóz jest federacją partii prawicowych, które w jego ramach zachowują swoją odrębność programową i organizacyjną. Warto dodać, że rzecznikiem prasowym Obozu Patriotycznego został przewodniczący Prawicy Narodowej, **Krzysztof Kawęcki**.

Prawica w wyborach prezydenckich w 1995 roku poniosła klęskę polityczną. Kandydaci ugrupowań skrajnej prawicy (Tejkowski, Rybicki, Giertych) nie zdołali nawet zebrać wymaganej liczby stu tysięcy podpisów. Kolejną próbą polityczną dla środowisk narodowych będą zbliżające się w tym roku wybory parlamentarne. Ugrupowania nacjonalistyczne odgrywają małą rolę na scenie politycznej w naszym kraju. Ewenementem jednak są partie narodowe, które zawiązują sojusze-koalicje z poważnymi partiami prawicowymi. Mam tu na myśli ugrupowanie Krzysztofa Kawęckiego Prawica Narodowa i Stronnictwo Narodowo-Demokratyczne Jana Zamoyskiego. Bo czy można zaliczyć PWN-PSN B. Tejkowskiego do ugrupowań znaczących na polskiej scenie politycznej, skoro partia ta zdobyła w wyborach parlamentarnych w 1993 roku 0,11% głosów, lub partię **A. Gmurczyka – Narodowe Odrodzenie Polski**, które całkowicie zbojkotowało wybory do Sejmu i Senatu?

Prawica Narodowa została zarejestrowana jako partia 15 grudnia 1995 r. Wynikało to z tego faktu, że wcześniej Prawica Narodowa istniała jako stowarzyszenie i jako takie miała węższe pole do działania politycznego. Głównym celem PN jest obrona i rozwój „nacjonalizmu chrześcijańskiego” (*Będziemy ze wszystkich sił naszych bronić ładu [...] narodowego, będącego odwzorowaniem ładu duszy, ufundowanego na przykazaniach katolickiej religii i etyki oraz [...] normami prawa naturalnego*)¹⁾.

Podstawowymi zasadami ideowymi Prawicy Narodowej są: konserwatywizm, tradycjonalizm i nacjonalizm. Partia K. Kawęckiego jest dosyć aktywna na szczeblu międzynarodowym – w maju 1996 r. jej przedstawiciele zostali zaproszeni przez francuski **Front Narodowy Jean-Marie le Pena** na obchody ku czci św. Joanny d'Arc. W uroczystościach wzięli udział m.in.: **Marguerita Bastien** – przewodnicząca belgijskiego **Frontu Narodowego**, **Ricardo Solenz de Ynistrillas** – prezes hiszpańskiego **Allianza Unidad Nacional** i **Istvan Csurka** – przywódca **Węgierskiej Partii Sprawiedliwości i Życia** (który, notabene, gościł na zaproszenie Prawicy Narodowej na początku listopada w Polsce).

Warto też wspomnieć o zbliżeniu Prawicy Narodowej z partią Leszka Moczulskiego – Konfederacją Polski Niepodległej. 9 listopada ub.r., na VI Kongresie KPN oficjalnie doszło do porozumienia politycznego między obiema partiami. Przewodniczący PN, K. Kawęcki, wszedł na mocy tego porozumienia do Rady Politycznej KPN. Członkowie KPN i Prawicy Narodowej w szczególnych wypadkach, za zgodą swoich kierownictw, mogą mieć podwójne członkostwo w obu partiach równocześnie.

Prawica Narodowa jest sygnatariuszem powołania Akcji Wyborczej „Solidarność”. Przystąpienie do AW „S” umożliwi jej dalszy rozwój i wpływ polityczny. Prawica Narodowa, dzięki uczestnictwu w AW „S”, po wyborach parlamentarnych będzie, być może, miała swoich przedstawicieli w Sejmie lub w Senacie; obecnie ugrupowanie K. Kawęckiego posiada w terenie przedstawicieli w 13 regionalnych strukturach AW „S”. Jest kwestią otwartą, czy tak skrajne ugrupowanie jest w stanie dotrzeć do wyborów w ramach AW „S” do wyborów. W skład AW „S” weszło również **Stronnictwo Polityki Realnej Mariusza Dzierżawskiego** – ultrapravicowa grupka znana głównie z wystąpień ulicznych organizowanych wspólnie z neofaszystowskim NOP.

8 czerwca 1996 r. – powstanie Akcji Wyborczej „Solidarność”, której sygnatariuszami byli m.in. PN i SND

Obok Prawicy Narodowej, do AW „S” należało również ugrupowanie **Jana Zamoyskiego – Stronnictwo Narodowo-Demokratyczne**. Powołano je do życia w kwietniu 1991 roku, zaś oficjalnie zarejestrowano jako partię polityczną 23 maja 1991 r. We wrześniu 1992, podczas II Kongresu SND doszło do zjednoczenia ze **Stronnictwem Narodowym na Przymusowym Wychodźstwie**. Stronictwo Narodowo-Demokratyczne uważa się za kontynuatora tradycji **Ligi Narodowej**, **Stronnictwa Demokratyczno-Narodowego**, **Związku Ludowo-Narodowego** i **Stronnictwa Narodowego**. SND utożsamia się wyraźnie jako partia narodowa i pravicowa (*Prawicowość to dla nas kultywowanie tradycji narodowej, wierność etyce katolickiej oraz przyjęcie zasady wolności gospodarczej*)²⁾.

Nadrzędnymi zasadami ideowymi Stronnictwa Narodowo-Demokratycznego są: **naród** (*Naród jest niezmienną wartością w porządku naturalnym*), **państwo** (*Winno ono chronić jego interesy*

i służyć ogółowi obywateli), **katolicyzm** (*Etyka katolicka stanowi wartość bezwzględna i jako taka nie może podlegać procedurom demokratycznym*), **rodzina polska** (*Będziemy dążyć do przywrócenia jej rangi obrońcy i spadkobiercy wartości patriotycznych, religijnych i obyczajowych, stanowiących podstawę kultury narodowej*), **własność prywatna** (*Zdrowy moralnie naród to naród właścicieli*).³⁾ Partia J. Zamoyskiego opracowała nawet własny projekt konstytucji, przyjęty w kwietniu 1993 r. przez Zarząd Główny. SND uczestniczyło we wspomnianych wcześniej blokach pravicowych (Porozumienie 11 Listopada, Konwent Św. Katarzyny).

Do struktur Stronictwa Narodowo-Demokratycznego zostało włączone Stronictwo Narodowe „Ojczyzna”. 15 grudnia 1996 r., podczas zjazdu Stronictwa Narodowego „Ojczyzna” w Warszawie, jego uczestnicy podjęli decyzję o samorozwiązaniu partii i włączeniu swoich struktur do SND. Stronictwo Narodowe „Ojczyzna” przestało istnieć, zaś jego członkowie zasilili partię Jana Zamoyskiego. SN „Ojczyzna” stanowiło dotąd margines sceny politycznej w naszym kraju. Poprzez dokonanie fuzji z SND, członkowie byłego SN „Ojczyzna” mają większe szanse uczestniczyć aktywnie w życiu politycznym, ponieważ Stronictwo Narodowo-Demokratyczne posiada swoje struktury w ok. 40 województwach i – najważniejsze – ma szanse na miejsca w parlamencie. W czerwcu 1997 SND wystąpiło z AW „S” i zawarło koalicję z Polskim Stronictwem Ludowym.

Pośród większych partii nacjonalistycznych można wspomnieć również o **Stronnictwie Narodowym „senioralnym”**, które także weźmie udział w zbliżających się wyborach parlamentarnych. W wyborach prezydenckich w 1995 r. przewodniczący Rady Naczelnej Stronictwa Narodowego, **Maciej Giertych**, nie przeszedł nawet etapu rejestracji, zaś w poprzednich wyborach parlamentarnych partia nie przekroczyła nawet 1% głosów w skali kraju. Te fakty dowodzą słabości politycznej SN. Na przełomie 95/96 roku partia M. Giertycha szukała sojuszników do zbliżających się wyborów parlamentarnych. Okazją taką było utworzenie po wyborach prezydenckich w grudniu 1995 r. Bloku dla Polski, który zintegrował środowisko o charakterze „chrześcijańsko-demokratyczno-narodowym”, pod egidą BBWR (Leszka Zielińskiego).

Trzon Bloku stanowi wspomniany BBWR, Stronictwo Narodowe, Stowarzyszenie Rodzin Katolickich, **Młodzież Wszechpolska** oraz część Stronnictwa Polityki Realnej i Unii Wielkopolan. Narodowo-Chrześcijańsko-Demokratyczny Blok dla Polski już w grudniu 1996 rozpoczął oficjalnie kampanię wyborczą pod hasłem „Polska jest jedna”. Blok programowo zorientowany jest na budowę „sprawnej gospodarki rynkowej”. W polityce zagranicznej BdP opowiada się za włączeniem Polski do *Europy Ojczyzn*, a nie za *zbiurokratyzowaną Europą*.

Jednakże Blok dla Polski ma nikłe szanse na wejście do parlamentu. W badaniach socjologicznych BdP popiera 3% obywateli, zaś 15%⁴⁾ Polaków wypowiada się, że nigdy nie zagłosowałoby na niego. Jest mało prawdopodobne, by w obecnej sytuacji polityczno-społecznej Blok dla Polski przekroczył 8-procentowy próg wyborczy obowiązujący dla koalicji.

* * *

Wybory parlamentarne będą dla środowiska skrajnej prawicy kolejną próbą wyjścia z marginesu życia politycznego. Czy ugrupowania nacjonalistyczne podążają tej próbie – przekonamy się we wrześniu. Faktem jest również tworzenie nowego wizerunku skrajnej prawicy w Polsce poprzez zbliżenie małych ugrupowań nacjonalistycznych z dużymi partiami pravicowymi. ■

¹⁾ Deklaracja ideowa Tradycjonalistyczno-Konserwatywnego Stowarzyszenia „Prawica Narodowa”, kwiecień-czerwiec '95.

²⁾ Deklaracja ideowa SND, Warszawa 1991.

³⁾ Zasady ideowe SND, Warszawa 1991.

⁴⁾ Grudniowe badanie Demoskopu, przeprowadzone w dn. 8–10.12.96.